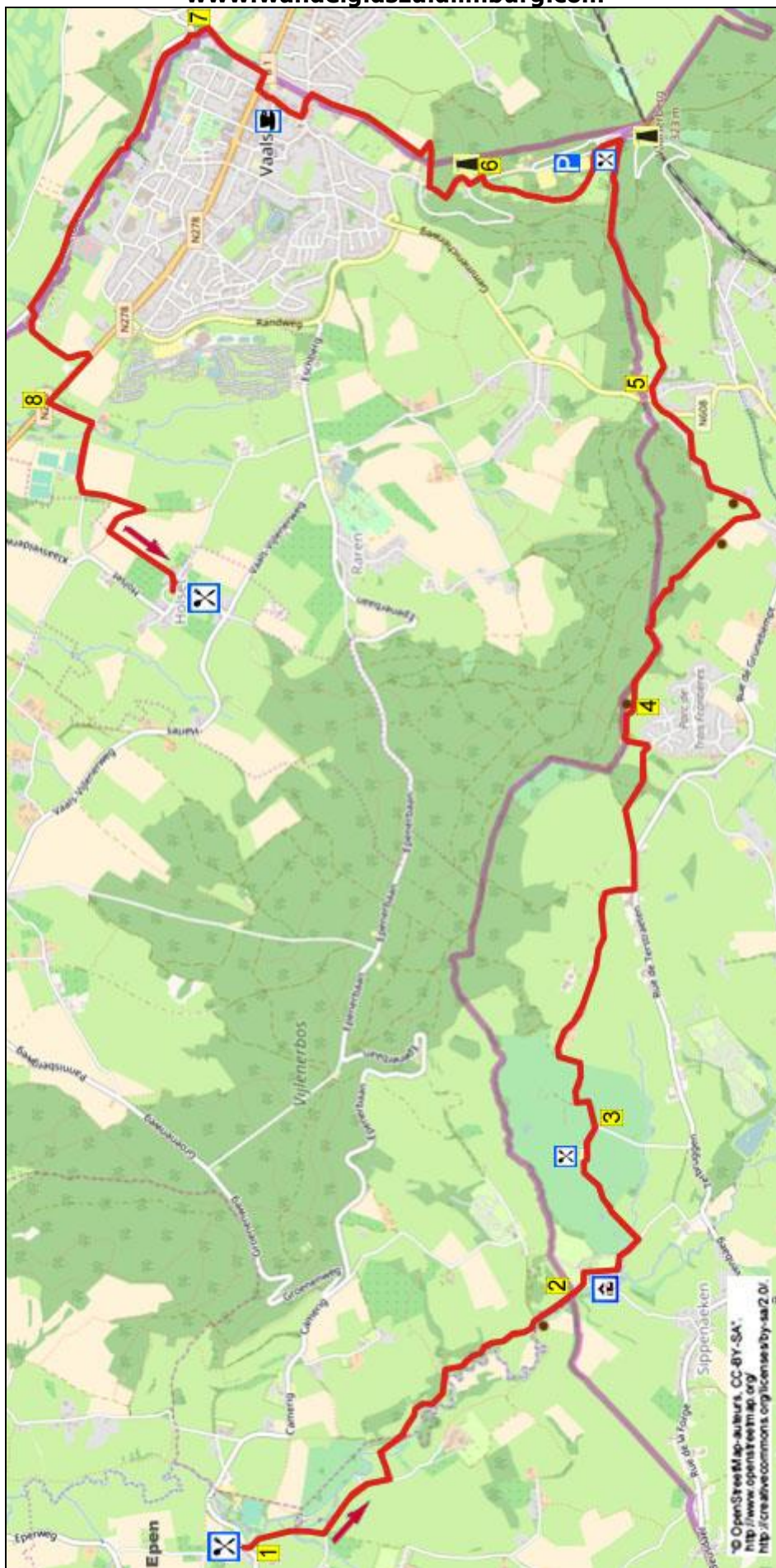

1011. Epen 17,6 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Deze “enkele” wandeling is prima te combineren met wandeling 1012, met een overnachting in Epen of Holset. Tijdens deze heuvelachtige, grensoverschrijdende en zeer panoramische drielanden wandeling wandelt u eerst door weilanden langs de Geul, naar de Heimansgroeve. Dan loopt u via een camping België binnen. Via een golfbaan loopt u omhoog. Op de golfbaan kunt u pauzeren bij Restaurant De Heeren waar u prachtig uitzicht heeft. Dan volgt u een mooie panoramaweg naar het buurtschap Tersaessen. Vervolgens loopt u nog verder omhoog naar een picknickbank in een weiland, waar u formidabel uitzicht heeft. Via leuk bospaadje komt u aan de rand van Gemmenich en dan loopt u door de bossen omhoog naar het Drielandenpunt, waar u kunt pauzeren bij taverne de Grenssteen. De terugweg daalt u de Vaalserberg af en via mooi pad komt u beneden in Vaals. Dan wandelt u door weilanden over Duits grondgebied en langs de Selzerbeek en via camping loopt u weer Nederland binnen. Het laatste stuk gaat over leuke padjes en dan komt u bij Herberg Oud Holset, waar u nog iets kunt eten of drinken en eventueel overnachten. De wandeling biedt schitterende uitzichten.

Startadres: Herberg De Smidse, Molenweg 9, Epen.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
17,55 km	4.30uur	218 m	323 m

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

1011. Epen 17,6 km

1. Met uw rug naar de ingang van herberg/hotel De Smidse gaat u bij muurkruis L. Steek de voorrangsweg RD over en loop via het bruggetje het weiland binnen. Volg nu RD (geel/blauw) het pad door het weiland met even verder links van u de Geul. Via volgend bruggetje steekt u de Terzierbeek over. Negeer meteen bruggetje links, richting Volmolen en loop verder RD door het weiland.

*(U kunt de route ook via de Volmolen lopen. Steek dan hier via het bruggetje de Geul over en vervolgens steekt u schuin rechts de binnenplaats van de hoeve over. U komt bij het grote waterrad van de Volmolen (18^e eeuw). Ga bij het waterrad R over de kasseienweg. Boven aan de asfaltweg gaat u L over de doodlopende weg. Ga nu verder bij **** in dit punt).*

Via draaihekje (stegelke) verlaat u het weiland. Aan de asfaltweg gaat u L met rechts van u de hoger gelegen Calvarie kapel. Negeer meteen kasseienweg links omlaag en loop RD over de stijgende doodlopende weg richting 't Zinkvioletje. **** 100 meter voorbij de hoeve Vernelsberg (nr. 3/zie infobordje), gaat u L (blauw) het pad, gelegen tussen twee meidoornhagen, omlaag. Steek via bruggetje de Geul over en ga dan meteen R. Volg nu het pad via stegelkes, tussen de afrasteringdoor, door de weilanden, met iets verder rechts van u de meanderende Geul, het snelst stromend riviertje van Nederland. Voorbij het tweede draaihekje, loopt u verder RD door het weiland omhoog. Na 600 m passeert u links de voormalige

steengroeve Heimans, die genoemd is naar de natuuronderzoeker Eli Heimans.

(Dit is de enige locatie in Nederland waar gesteente uit het Carboon aan de oppervlakte komt. Zie infobord).

Blijf RD lopen, met rechts van u nog steeds de meanderende Geul. Bij breed hek gaat u door het draaihekje en loop dan RD (geel-blauw) over de veldweg. U passeert vakwerkhoeve Bervesj (18^e eeuw). Negeer bij zitbank en infobord houten brug rechts over de Geul. Na 100 m gaat u R (geel-rood), over de doodlopende veldweg met een eindje verder rechts de meanderende Geul, die hier Nederland binnenstroomt.

2. Na 250 m steekt u bij grenspaal no. 8 (zie achterkant) de Belgische grens over en loopt u camping du Vieux Moulin binnen. Negeer op de camping twee zijpaden links. Aan de 3-sprong bij wandelmarkeringspaal gaat u L (geel-rood). Vlak daarna gaat u aan de 3-sprong bij speeltuin R met links van u de speeltuin en zwembad. Negeer zijwegen. Via afsluitboom verlaat u de camping en ga dan R (geel-rood) de smalle asfaltweg omhoog.

(Rechts heeft u meteen mooi uitzicht op de St. Lambertuskerk (1840) in Sippenaeken).

Let op! Waar na 150 m links de haag eindigt (einde golfterrein), gaat u L door de nauwe doorgang en loop dan RD met rechts van u afrastering van akker/weiland en links van u de golfbaan met bunkers/kleine zandvlakten.

Volg nu de bordjes “Sentier 58” en de witte markering op palen door de rand van de golfbaan. Boven voorbij de afrastering en bij stukje grindweg steekt u schuin R de golfbaan over richting rechter zijkant bosje. *(Kijk goed uit voor golfballen)*. Voorbij bosje loopt u even RD en ga meteen daarna R over het grindpad. Vlak daarna bij bord “hole 2” gaat u L door de rand van de golfbaan het graspad omhoog met rechts de bosrand. Bijna boven, 100 m voor het golfhotel, gaat u R omhoog richting parkeerplaats. Aan de parkeerplaats gaat u R.

(Als u hier L gaat, komt u bij Restaurant De Heeren, een mooie pauzeplek met binnen of op het mooie terras met prachtig uitzicht. De uitbaters spreken Nederlands).

Meteen daarna gaat u L de grindweg omhoog met links de grote parkeerplaats. Aan het einde van de parkeerplaats gaat u R/RD de asfaltweg omhoog. Negeer meteen pad links.

3. Boven aan de T-splitsing bij groot infobord gaat u L de grindweg omhoog. Let op! Waar na 150 m de grindweg een bocht naar links maakt, gaat u in de bocht schuin R over het brede graspad omhoog. Boven bij oude wilgen gaat u RD en steekt u golfbaan over en loop RD met rechts een kleine zandvlakte/ bunker. Volg nu het brede graspad omhoog met rechts hoog struikgewas en links op afstand de golfbaan.

(Rechts ziet u een (vakwerk)boerderij waar u dadelijk langs loopt).

Aan het eind van het pad en aan het einde van rechts gelegen weiland R door de nauwe doorgang en loopt u in het weiland RD omhoog met even verder rechts van u afrastering/ boerderij. Via nauwe doorgang bij boerderij verlaat u het weiland en ga R omlaag. *(U verlaat hier Sentier 58)*. Meteen daarna gaat u L over de smalle asfaltweg, die u bijna 1 km RD volgt, door het mooie landschap. Boven aan de T-splitsing, bij garage in het buurtschap Tersaessen, gaat u L (blauwe rechthoek), langs de doorgaande weg omhoog. Na 200 m, waar de doorgaande weg bij wegw kruis en grote lindeboom naar rechts buigt, gaat u bij wandelmarkeringspaal schuin L (gele rechthoek) de holle veldweg omhoog. Aan de 4-sprong bij wandelmarkeringspaal gaat u R de bosweg omhoog. *(U verlaat hier de gele route)*. Negeer in het bos alle zijpaden en volg RD het pad dat bij ingang naar weiland een dalend pad wordt. Aan de T-splitsing, bij dikke lindeboom met boomkruis en bij breed ijzeren hek (ingang van vakantiebungalowpark “Parc de Trois Frontières”) gaat u L (groene ruit), het mooie holle pad omhoog. Voorbij grenssteen buigt het pad rechts verder omhoog. Let op! Circa 30 m verder *(Dit is circa. 10 m vóór bruin bordje van Staatsbosbeheer)* gaat u R het weiland in. Ga hier meteen L het “pad” door het weiland omhoog met links van u de bosrand. Voor de rechts staande braamstruiken, gaat u R omhoog, met links de struiken en bomen.

4. Vlak daarna komt u bij een picknickbank op 225 m N.A.P.

(Een genietplekje na 6.5 km met grandioos uitzicht. Hier boven op de heuvel in het weiland, ziet u bij helder weer, in de verte achter het voormalig Franciscanen klooster (groot gebouw) in Völkerich het langste stalen spoorwegviaduct van Europa in Moresnet, dat in de Eerste Wereldoorlog door o.a. Russische krijgsgevangenen is aangelegd).

Bij de picknickbank gaat u L door het weiland omlaag, met links van u de bosrand. *(U loopt dus even verder weer over het graspad, dat u bij de braamstruiken had verlaten)*. Beneden, met rechts van u een bosstrook, loopt u het volgende weiland in. Ga nu meteen L het bospad omhoog. Meteen daarna gaat u aan T-splitsing R over het pad door de bosrand. Boven in het bos gaat u aan de 4-sprong bij grensmaal nr. 5 (achterkant) RD over het bospaadje, dat een dalend bospaadje wordt. Een eindje verder loopt het pad langs een weiland. Aan de T-splitsing, met voor u een betonnen grensmaal, gaat u R over het kronkelende paadje door de bosrand met rechts van u (even) een weiland. Na 300 m gaat u aan de T-splitsing L en meteen R. Na 100 m loopt u door de bosrand met rechts een weiland en even verder rechts mooi uitzicht over de beneden gelegen Belgische plaats Gemmenich. Het bospad buigt naar links. Meteen daarna gaat u R en vlak daarna steekt u via twee draaihekjes het weiland over. Ga dan L over het “pad” met rechts van u een akker. Na 100 m gaat u L het paadje omlaag en ga dan meteen R het holle pad omlaag. Beneden aan de T-splitsing gaat u L (GrenzRouten 3) over de panoramische smalle asfaltweg, die een stijgende weg wordt. Na bijna 1 km gaat u aan de voorrangsweg L (GR 3) langs de doorgaande weg omhoog.

5. Na 200 m, waar de doorgaande weg naar links buigt, gaat u R (geel-rood/GR3/GR6) langs huisnr. 146.

(Als u hier de doorgaande weg 100 m RD volgt, dan heeft u bij de voormalige douanepost Wolfhaag (nr. 56 - 58), de hoogst gelegen grenspost van Nederland, links schitterend uitzicht over het vijf sterren landschap Zuid-Limburg).

Voorbij het laatste huis (huisnr. 152) wordt de asfaltweg een stijgende veldweg met even verder rechts weer mooi uitzicht. Aan de 3-sprong in het bos gaat u RD (geel-rood/GR3/GR 6) omhoog. Negeer meteen zijpaadje links. Boven aan de 4-sprong bij grensmaal no. 2 gaat u RD (rood/geel-rood) verder omhoog. *(U passeert een veldkruis en betonnen grensmaal)*. Aan de kruising gaat u RD (rood/geel-rood). Negeer zijpaadjes.

(Een eind verder ziet u voor u de 50 m hoge uitzichttoren Boudewijn, die op Belgisch grondgebied staat).

U komt aan het grote plein boven op het Drielandenpunt.

(Het Drielandenpunt is met 322,5 m het hoogste punt van het Europese gedeelte van Nederland. Het hoogste punt van Nederland is sinds 10 oktober 2010 de Mount Scenery ("Landschapsberg"). De berg is een 877 m hoge slapende vulkaan in de Nederlandse gemeente Saba (eiland Saba in het Caribisch gebied)).

Ga hier, bij zes stalen zitbanken, meteen L. U passeert meteen de grote kei, die geplaatst is ter gelegenheid van het 10 jarig bestaan van de Euregio Maas-Rijn. Loop nu RD en u komt bij de houten muur, met de vele vogelhuisjes bij de knusse taverne de Grenssteen, een mooie pauzeplek na 10,2 km. Met uw rug naar de taverne gaat u L. Meteen voorbij het hoogstgelegen labirint van Nederland gaat u L over het pad met links van u het labirint. Steek bij zwerfstenen de grindweg over en loop RD over het grote grasveld met rechts van u de bosrand.

(Vanaf 1926 tot in de jaren '30 lag hier een klein vliegveld. Door het groter worden van de toestellen, bleek het onmogelijk dit te handhaven).

Het (gras)pad buigt iets naar rechts. Voorbij eikenbomen gaat u R. U passeert rechts een zitbank. Negeer zijpaden en volg het pad RD, verder over het grasveld. Aan het einde van de rechtsgelegen bosrand loopt u RD en even verder loopt u 10 m door het bos. Loop dan schuin rechts richting hoge Wilhelminatoren. Aan de asfaltweg gaat u L.

6. Vlak daarna gaat u bij de Wilhelminatoren R over de parkeerplaats.

(Deze uitzichttoren met lift heeft op 34 m hoogte een glazen "skywalk". Op een hoogte van 353,5 m N.A.P. heeft u prachtig uitzicht. Een bezoekje waard).

Meteen voorbij het restaurant en uitzichttoren gaat u bij verbodsbord L (blauw/groen) het verharde mooie bospad omlaag. Negeer bospad rechts omhoog en volg de dalende asfaltweg, die meteen naar rechts buigt, RD (rood/blauw/geel-rood). Let op! Voorbij ijzeren trap van hoog gelegen wit gebouw (nr. 226) en vlak vóór het eerste huis gaat u R (33) over het pad.

(Het wit gebouw is een voormalig waterbassin (1930), dat dezelfde functie heeft als een watertoren).

Negeer zijpaadje rechts omhoog en u loopt ongemerkt de Duitse grens over. Aan de 3-sprong gaat u RD (33). Vlak daarna aan de T-splitsing bij wandelknooppunt 33, gaat u L (GR1/GR6) omlaag. Aan de 3-sprong, voor flatgebouw, gaat u R het pad omlaag. Negeer zijpaden.

(Voor u ziet u van rechts naar links het grote Universitätsklinikum (ziekenhuis) Aachen, gebouwen op de RWTH Aachen Campus Melaten met de vele onderzoekgebouwen en de St. Pauluskerk in Vaals waar u straks langs komt).

De Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule (RWTH) Aachen is opgericht in 1870 en behoort met meer dan 40.000 studenten en circa 8.000

werknemers tot de grootste en beste technische universiteiten van Europa).

Beneden loopt u de Akense wijk Vaalser Quatier binnen. Aan de 4-sprong bij wegwijzer, grensmaal 196 en het voormalig douanekantoortje, genaamd de "Kleng Wach" (1890) gaat u L.

(Dit is het kleinste en hoogst gelegen museum van Nederland. Hier staat ook nog een oude grenssteen van de Rijksstad Aken met het wapen van Aken, de adelaar. Zie infobordjes aan de zijkant).

Aan de 3-sprong (pleintje) voor de Hervormde kerk/Protestantse kerk gaat u R omlaag (Kerkstraat).

(Dit is de hoogstgelegen kerk van Nederland. De huidige toren van de kerk was de gemeentetoren. De uit rond 1300 daterende toren diende hoogstwaarschijnlijk als uitkijktoren of verdedigingstoren van het Akense Rijk).

Op deze parkeerplaats voor de protestantse kerk stond de oude katholieke St. Pauluskerk, die in 1967 werd gesloopt. Deze kerk was ook vast gebouwd aan de toren).

U passeert de St. Pauluskerk (1891-1893/zie infobordje).

(De mooie kerk met het bijzonder altaar en de mooie glas in lood ramen, is te bezichtigen. Beslist even binnenlopen).

Aan de 3-sprong gaat u RD verder omlaag. Steek beneden de doorgaande weg (Maastrichterlaan) over en ga R. Na 100 m gaat u vlak voor de voormalige grensovergang (nabij huisnr. 3) L (Grensstraat/GrenzRouten 1) omlaag.

(Even verder ziet u rechts boven weer het Universitätsklinikum (ziekenhuis) Aachen).

U passeert het kerkhof.

(U kunt hier even de begraafplaats (1808), waarop enkele zeer oude grafstenen staan, bezoeken. Voorbij de drie klokken van de voormalige St. Jozefkerk (1958 – 2000) komt u rechts bij het grote familiegraf (mausoleum/2^e helft 19^e eeuw) van de familie Tyrell, die van 1829 tot 1924 een grote lakenfabrikant in Vaals was).

7. Bij de Selzerbeek, rood-witte paaltjes en oude grenssteen, loopt u Duitsland binnen. Meteen daarna gaat u L over het bospad. Negeer na circa 30 m het pad links. Aan de asfaltweg gaat u L omlaag. Let op! 20 m na electriciteitspaal nr 20 en bij verkeersbord "50", gaat u L door de opening in de heg en volg het bospad naar beneden, dat direkt daarna naar rechts buigt. Even verder verlaat u het bos en volg het pad RD door het lange smalle weiland, parallel aan de asfaltweg. Na 500 m loopt u RD over het bospaadje. Bij brug loopt u RD over het klinkerpad. Vlak daarna gaat u L de asfaltweg omlaag. Volg de asfaltweg geruime tijd RD.

Vorbij bushalte Gaßmühle en aan het einde van de in 1375 voor het eerste genoemde hoeve (nr. 140) "Gaßmühle" gaat u tegenover wegkruis L het smalle pad omlaag. Via bruggetje steekt u de Selzerbeek weer over. Boven bij de op Nederlands grondgebied gelegen camping "Hoeve de Gastmolen" gaat u R over de klinkerweg/asfaltweg. Steek boven de voorrangsweg over en ga R het fietspad omlaag.

8. Na 300 m gaat u L (Schuurmolenweg). Aan de T-splitsing bij de voormalige Schuurmolen, waar nu een manege in is gehuisvest, gaat u R (Oude Akerweg/(groen/rood).

(Deze watermolen type middenslag heeft gefunctioneerd van voor 1800 en is in 1909 afgebroken).

Steek het Zieversbeekje over en ga meteen L het pad omhoog met rechts de asfaltweg. Een eind verder, voorbij parkeerplaats van het

sportcomplex van Rood-Groen LVC'81 (Vaals-Lemiers), buigt het pad naar links.

(Links ziet u de Wilhelminatoren op de Vaalserberg waar u bent geweest).

Waar het pad naar links buigt, gaat u bij bord "voetpad" R (rood) over de veldweg. Let op! Na 200 m gaat u bij 2 blauwe wandelmarkeringspaaltjes en knotwilg L (blauw) over pad door de akker.

(Soms wordt het pad omgeploegd. Steek dan gewoon RD de omgeploegde akker over).

Via draaihekje volgt u het smalle pad RD, gelegen tussen hagen/afrastreringen. Bij de inrit van wijndomein Holset gaat u L. Meteen daarna bij parkeerplaats, gaat u aan de asfaltweg in Holset R omhoog. Meteen daarna aan de 3-sprong gaat u L en u komt bij de knusse herberg Oud Holset, het einddoel van deze wandeling. Achter de herberg is een mooi terras en grote parkeerplaats.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.